

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četrlet 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četrlet leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprejš.

Tečaj XXIV.

V Ljubljani 17. svečana 1871.

List 7.

Kosec četerle zaporedi Božje.

Dolžnosti do duhovstva.

(Dalje in konec.)

IV. Dolžnosti do spovednika.

„Človek, jaz sem te odločil za čuvaja Izraelove hiše; poslušaj mojih ust besede in jih oznanuj v mojem imenu.“ (Eceh. 3. 17.) Kdor koli razmere med stariši in otroci, med dušnim pastirjem in verniki resno in natanko razmišlja, mora gotovo spoznati njih imenitnost in priserčnost. Še važniše in priserčniše razmere pa so med spovednikom in pa unimi, kateri mu vest zaupajo in se mu v vodstvo izročijo. Tudi ti imajo posebne dolžnosti do svojega spovednika, katerih naj tu le na kratko omenimo: Sicer se strinjajo te dolžnosti z unimi, ki jih imajo otroci do svojih starišev sploh; vendar se nam potrebno zdi od njih kaj več omeniti, ker le redki so, ki te dolžnosti do dobrega poznajo, še redkejši pa jih spolnujejo.

Kar smo v prejšnjih oddelkih slišali zastran duhovnov in dušnih pastirjev v obče, to velja še v dosti ožjem pomenu od spovednika. Njemu so spovedovanci dolžni spoštovanje, ljubezen in pokorščino, ne samo kot maziljencu Božjemu, kot namestniku Jezusa Kristusa, kot čuvaju in delivcu ss. skrivnost, ampak tudi in posebno, ker njemu zaupajo dušo in dušno zveličanje, naj dražše dobro, kar odloči za večno življenje, ali pa za večno pogubljenje. Spovedovanec namreč stopi k spovedniku, ga pozdravi z imenom „oče,“ — in mu razkaže svoj notranji, svoj dušni stan; še misli ne smejo zakrite ostati pred njim, ki sedi namesto Boga na sodišču sv. pokore. Kar se nobenemu človeku ne razodene in ne pové, se pové in razodene duhovnu v spovednici, naj skrivniše dušne rane, naj manjše pregrehe, pa tudi naj večje pregrehe, zločinstva in hudobije se mu razodenejo. Spovednik ima krivega soditi, bolnega zdraviti, umerlega oživiti za življenje milosti božje; — spovednik ima nemirne serca pomirjati in v zaupanju poterjevati, žalostne tolažiti in oveseljevati, nepokorne svariti in na boljše pota voditi, pokorne spodbujati, jačiti in po stezi sv. čednosti voditi; — spovednik ima zastarane grešnike dramiti, kazaje njim sodbo božjo, ktera jih čaka, ako milost božjo v zlo obračajo; — spovednik mora zdrave varovati, slabe podpirati, umerle oživljati. Ob kratkem v spovednici mora spovednik vsem vse biti, da jih Kristusu pridobi. Posebno spovedniku govori Gospod Bog po preroku: „Človek! odločil sem te čuvaja hiše Izraelove: poslušati moraš mojih ust besedo, in jo oznanjevati v mojem imenu. Ako rečem brezbožnemu: ti boš poginil! in ti mu tega ne naznaniš, da se s krive poti poverne in živi: bo brezverni sicer umerl v svojih grehah, njegovo

kri pa bodem tirjal iz tvojih rók. Ako pa opominjaš brezbožnega, in se ta ne verne s svojih krivih potov in se ne spokori svojih grehov: bo sicer tudi umerl v svojih pregrehah, ti pa si rešil svojo dušo. In če pravični odstopi od svoje pravičnosti in spako dela, nastavi mu bodem zanjko, da pogine: pogubljen bo, ker ga nisi svaril, v svojih grehah bo umerl brez obzira na njegovo prejšnjo pravičnost, njegovo kri vendar bom tirjal iz tvojih rók. Ako pa pravičnega svariš, da naj nikar ne greši, in on ne greši: bo gotovo živel in rešil si svojo dušo, ker si ga svaril.“ (Eceh. 3. 17....)

Pač globoko morajo tolike besede Gospoda vseh Gospodov segati v serce vsakemu spovedniku! Težka butara leži na ramah spovednikovih, — butara, pred ktero tudi angeli Božji trepetajo. Spovednik ima dolžnost brezbožnega svariti in spreobračati, pravičnega pa na stezi sv. čednosti ohraniti; če ne govori ter svojo dolžnost zanemari, čaka ga strašen odgovor zavoljo njegove nemarljivosti zgubljenih duš.

Če pa ima spovednik kot delivec skrivnosti svete pokore tolike dolžnosti; če spovedovanci svojemu spovedniku, svojemu očetu v Kristusu, svojemu učniku in vodniku tolike skerbi delajo in bo se on moral enkrat zavolj njih kaj oistro zagovarjati: imajo gotovo tudi ti — spovedovanci namreč — dolžnosti do svojega spovednika dopolnovati.

Spoštovanje, — rekel bi, neomejeno spoštovanje so spovedovanci napervo dolžni svojemu spovedniku; sej on je pravi namestnik Božji, kateri edino ima oblast vezati in razvezati, grehe odpustiti ali pa zadržati. V njegovih rokah so ključki do nebes in tudi do pekla; on ima pravico soditi in na njegovo razsodbo poslušajo vsi nebeški kori in se razveselijo, če grešniku milost skaže in zgubljeno ovčico zopet k čedi pripelje. Kdo bi tedaj ne spoštoval njega, kteremu je toliko oblast dana, kateri tolike čuda dela, na ktere ga besedo se pa tudi pekel zapira in satan — rad ali nerad — svoj plén pusti? — Spovedovanec mora tudi le lepo in pošteno misliti in govoriti od svojega spovednika; vsikdar in povsod ga mora spoznati za namestnika Kristusovega, in pristopivši k spovednici, da se svojih grehov ponižno spové, da dobi pomoči v svoji dvomljivosti ter potrebnega nauka zastran zveličanja svoje duše, se mora še posebno spoštljivo obnašati, in si ne smé nikdar prederzniti spovedniku nevljudno odgovarjati ali govoriti kaj takega, kar bi čast in spoštljivost njegovo žalilo. Naj nikar spovedovanec ne blebeče z drugimi o spovedi in spovedniku, in pa zato ne, da se ne bi kaj govorilo ali pa zgodilo zoper njemu dolžno spoštovanje. Spovedovanca mora vselej prešinjati posebno spoštovanje do tistega, kteremu svoje naj skrivnejše reči, dušo in zveličanje zaupa. —

S tim spoštovanjem pa se mora družiti tudi prava keršanska ljubezen do spovednika.

Sicer ni toliko potrebno, da se ta ljubezen vnanje kaže, kajti vse vnanje in v oči padajoče je nepopolnoma; tim bolje pa se mora ta ljubezen razodevati po notranje in zlasti s tim, da spovedovanec pobožno moli za svojega spovednika. In kako pravična je pač ta dolžnost! Spovednik se je veliko lét potil in trudil, preden si je priskerbel in nabral za dušno vodstvo potrebnih znanosti; natanko bo se enkrat moral zagovarjati zastran vsake trohice, v spovednici zanemarjene; njegova služba je na vse strani težka in zelo nevarna: ni li potem pravično, da spovedovanec iz vseh svojih moči na pomoč priteka svojemu spovedniku, in mu z veselim srcem daruje, kar je naj boljše in naj izdatniše — svojo molitev? Bi li bilo lepo in pravično, ko bi spovedovanec hladne kervi zapustil spovednico in berž pozabil tistega, ki mu je odperl zopet nebesa? Spovednik je človek enako drugim, tedaj tudi slab in pregrešljiv, in potrebuje zategavoljo molitve in zaprosnje: in kdo mu je tega bolj po pravici dolžen, če ne njegovi spovedovanci in duhovni otroci?

Pa spovedovanec je zraven spoštovanja in ljubezni spovedniku tudi rade volje in natanko pokoren.

Če je duhoven, posebno pa spovednik dolžen brezbožnega k spreobrnjenju mečiti, padlega pravičnega opominjati, če je zgrešil stezo svete čednosti, je gotovo tudi spovedencu dolžnost pokornemu biti. In to zavoljo zapovedi Božje. Tukaj še posebno velja: „Kdor vas posluša, mene posluša; kdor pa vas zaničuje, mene zaničuje.“ Spovednikovi dobri nauki in opominjanja tedaj namestujejo božjo besedo; njega mora tedaj spokornik poslušati, ker je Bog spovednika postavil in mu oblast dal nad grešnikom. Brez vsega obotavljanja, nemudoma, natanko mora grešnik pokoren biti. Spovednik zapové krivico popraviti, sovražnikom odpustiti, bližnje priložnosti se ogibati itd.; spovedovanec se pa ne sme izgovarjati in ustavljati. Le s pohlevno besedo mora povedati in pojasniti, če mu kaj ni moč storiti itd. Pravi spokornik ne mudi in ne odlaga od dné do dné, tega, kar mora in more berž storiti. Vsak migljaj spovednikov mu je zapoved, ktero dopolni zvesto in ob odločnem času.

Kaj pa to pomeni, če spokornik spovedniku nasprotuje, njegovih zapovedi ne dopolnjuje, se brani naložene pokore? To je silo slabo znamenje, kaže nepopoljšano serce ali celo terdovratnost. Res, zelo spačeni so taki, in bati se je, da spoved ni bila čista, ne skesana in ponižna. Globoko v grehu in zelo oterpnjeni morajo biti, sicer bi ne zopervali vračniku, ki jih ima ozdraviti, in bi ponujene tudi bridke zdravila natanko rabili po njegovi zapovedi. Za zveličanje tacih se je prav močno bati, kateri pred spovednikom terdovratnost razodevajo.

Drugi zopet grajajo svoje spovednike, in jih v zaničnih tovaršijah družega za drugim med zobe jemljejo. Drugi veliko zbirajo med spovedniki, lazijo od enega do drugega, češ, da jim nobeden ni zadosti sladek in prizanešljiv itd.

Ljudje te in enake baže nimajo zapopadka o službi spovednikov, ne o zakramentu sv. pokore sploh. „Grajajo, česar ne razumejo,“ ter oznanujejo in kažejo vsemu svetu svojo lastno neumnost in sramoto.

Da bi pač vsak kristjan dolžnosti do spovednika si k sercu vzel in zvesto dopolnoval! Spovedniki se bodo enkrat pred Bogom zagovarjali — z veseljem, ali pa z vzdihajočim srcem; poslednje vendar ne bo nobenemu spovedovancu na korist. Kako se bo zagovarjal pred sodbo božjo spovedovanec, če ga bo njegov spovednik tožil zavolj neskazovanega spoštovanja, ljubezni

in pokoršine? Svojega očeta v Kristusu je opravljal, zaničeval, žalil, mu britkosti delal! Kristjanje, zvesto spolnujte dolžnosti do spovednikov, in pritekal bode obilniše blagoslov božji na vas, živele bodo po keršansko družine, zveličali se bodo očetje, matere, otroci, pastir in ovčice. „Če pravičnemu oznanuješ, da naj ne greši, in če ne greši, bo resnično živel, in otel si svojo dušo.“

Juri Pavalec.

Znak križa pri poganih.

„Poglej k nebu in v prepad, potem do zemlje končin, in pokaže se duhu tvojemu podoba križa.“ Sv. Gregor Nisenski.

Znak ali znamenje križa ni novo znamenje; kaže se nam po vsi prirodi Božji, ako jo pazljivo pregledujemo. Ozrimo se le na nektare reči: ptice, na priliko, kadar z razprostrenima kriloma letajo po zraku, narejajo podobo križa; ribe, kadar plavajo; veje in perje po drevju in cvetji; sam človek, kadar pri molitvi razprostira ramé, kaže nam dovršeno podobo križevito itd. Zdi se, kakor da bi Bog to skrivnosti polno znamenje v vsem stvarjenji bil hotel izobraziti, naj bode znak prihodnjega našega spasenja ali odrešenja.

K svetemu Antonu, pobožnemu puščavniku, so prišli nekda v puščavo nekteri poganski modrijanje, pa ne za to, da bi se od njega učili, marveč za to, da bi zasmehovali svetega moža. Najprej mu dajo neko vprašanje. Vprašali so ga: „Če se ne sramuje, da veruje v takega Odrešenika ter Zveličarja, kateri je, kakor je obče znano, umerl na sramotnem drevesu — na križu.“ Odgovor, ki so ga posmešniki dobili, je bil vreden svetega moža. Glasil se je odgovor: „Vi se norčujete z menoj; jaz pa s kervavečim srcem oplakavam vašo slepoto. Če ste res modrijani, tedaj prevdarite sami, ktera izmed teh dveh reči je večje slave in časti vredna: častiti sveti križ, ali služiti malikom? Častiti križ, na katerem je umerla nedolžnost, ali klanjati se malikom, katerim celo vi sami prilastujete največi pregrehe in krivčnosti? Res je, Kristus Jezus Odrešenik moj je bil križan na najbridkejši način; na sramotnem drevesu križa je dovršil odrešenje človeškega rodu; ali prav za to je zdaj vsaka čednost sklenjena s križem, in očitno nam kaže, koliko zlo je greh, ker je zanj tako mnoge in težke terpljenja prenašati mógel Jezus. Morete li vi to isto povedati o svojih bogovih? Ne, tega vi ne morete; sej vaše pogansko naboženstvo ali verstvo samo véde k vsakoršnim nepravčnostim in pregreham. Vi meni očitete, je li se ne sramujem, ker je moj božji Zveličar umerl na križu; ali pa vi nobene sramote ne nahajate v tem, da se klanjate Saturnu, kateri je po vaši veri in misli žerl svoje lastne otroke; ali pa Jupiteru, o katerem vi sami toliko nepravčnost veste pripovedovati.“ Tako je osramotil sveti puščavnik zasmehovavce poganske modrijane.

V sedanjem stoletju je pač malo svetih puščavnikov; tem več pa je tako imenovanih razsvetljenih (intelligentnih) modrijanov, katerim je, dasi so v detinski dobi pri svetem kerstu kakor vojšaki prisegli pod zastavo sv. križa, v sramoto in pohujšanje postal sveti križ, kakor to sv. Pavel žalovaje tako le pričuje: „Mnogi živijo, od katerih sem vam že večkrat rekel, sedaj pa tudi jokaje rečem, da so sovražniki križa Kristusovega, katerih konec je pogubljenje.“ (Filip. 3, 18. 19.)

Novi zakon je tedaj s križem zapečaten. Pa že tudi pri poganih je imela podoba križa svojo skrivnostno pomembo. Kedar so bili izkopavali hram (tempelj) Serapa v Aleksandriji, so med drugimi hieroglifičnimi ali svetopisnimi podobami našli tudi znak križa, ktere ga so pogani obračali na svoje verstvo, kristjani pa na

svoje. Pogani so sami pripoznavali, da podoba križa znamenava pri njih bodoče življenje. Bil je to znak od mertvih obudočega Osirida. Tako vidimo križevo podobo na glavi Artemisiji, kraljici življenja in smerti; znak ta po učenju poganskih duhovnikov zaznamenava preseljevanje s tega na uni svet.

Med tempeljni iz veka predkristjanskega se v Indiji nahajajo nekteri, kateri so postavljeni v križevi podobi; med drugimi razvalinami je viditi to v Javi. Nasledniki malika Živa (Schiva) od davnih časov znajo svoje svete bike s križem. Indijani pa na persih nosijo križ. Na Sidonskih penezih iz tretjega stoletja pred Kristusom ima boginja Astarta v eni roki palico, ktera se konča v križ. Solnčni bog Bal stoji njej na strani naslikan z rameni, kateri v podobi križa derži raztegnjeni.

Meksikanski pa indiški spominki malikovski nosijo križ na svojem čelu. Med podertinami v Quatemali so našli neko simbolično ali pomenljivo podobo po znamenju križa, kateri so se tam klanjali. Tako so med najstarejšimi spominki v Skandinaviji in v izhodni Evropi na grobeh našli to sveto znamenje. Na otokih v Daniji, Britaniji, v Jitlandu in v Holandiji, na severnem Francoskem, Španjolskem, tudi v Portugaliji so našli po raznih vojaških orožjih znak križev.

Pri Činjanah ali Kitajcih pomeni križ deset, in je znak popolnosti; tako se pri Rimljanah glavno in končno čislo predstavlja s tako imenovanim Andrejevim križem $\times$. Na Kitajskem in v Indiji je imel križ talismansko ali skrivnostno moč. Beduini arabski si še dan danes s kervjo darovanih koz križema znajo gerlo in druge dele životne, da bi po tem znamenju škode bili ovarovani.

Na križevih cestah ali na razpotjih se po mnenju poganov srečavajo duhovi; toraj so že od starodavnih časov na takih cestah vsilovali se vražarji s svojimi vražami; kakor je brati o tem pri Ecehielu preroku: „Vstopil se bo babilonski kralj na razpotji, pri začetku dveh potov, ter bo vedeževavce baral, pušice mešal, malike vprašal, drob ogledoval.“ (Ezeh. 21, 21.) Poleg Platona imajo Minos, Ajak in Radamant na spodnjem svetu na polji Asfodelosu svojo sodbo nad umerlimi, in sicer na razpotji, s katerega pelje ena pot k otoku blaženstva, druga pa v temnico ali v pekel.

Velésoro.

VII. Vstanovitev.

c) Ko so omenjeni bratje s Kamenja v Ogleju prosili privoljenja ali velikoveč poterjenja k vstanovitvi Velesovski, so bili že samostan zidati pričeli in ga tudi toliko pod streho spravili, da so omenjene sestre zamogle v njem za silo prebivati in po pravilih sv. Avguština Bogu služiti. Nikakor pa poslopje še doveršeno bilo ni. Veliko veliko je bilo še dela do tega časa ostalo. Zarad tega skerbela sta, kakor nam že večkrat napičeno vtemelivno pismo pripoveduje, posebno brata s Kamenja: Verijand župnik, in Gerloh grajšak, za polno izpeljavo vsega poslopja. „Da bi si večne prebivališa v nebesih pridobila, se bere v pismu, „hočeta tu na zemlji stanovališa samostanske poskerbeti in popolnoma dozdati.“ V ta namen se je zavézal Verijand župnik, do zveršenja vsega poslopja ves čas svojega življenja zderževati dva stavbarska mojstra in šest delavcev, ktere je z vsim potrebnim preskerboval. Ko bi pa imel Verijand župnik poprej umreti, predenj bi samostan še izdelan bil, prepustil je za ta pripetljaj bratu Gerlohu 10 mark prihodkov od svoje dedišine za zidanje do doveršitve samostanskega poslopja. Ko bi imelo pa morda še kaj primanjkovati, zavezal se je Gerloh brat, da bode on vse založil in iz svojega poravnal, in ko bi pred

bratom Verijandom umerl, hoče temu 15 mark prihodkov od svojega premoženja za izvrševanje samostana prepustiti. Ako se primeri, da oba brata, Verijand in Gerloh, pred doveršenjem samostanskega poslopja umerjeta, hočeta pa zvoliti posebno zanesljivega in vestnega človeka, kteremu bo naloga, z nju premoženjem ves samostan, kakoršnega sestre potrebujejo, sozidati in skončati.

„Zavoljo tega,“ govori na dalje patrijarh Bertold v izvirnem vtemelivnem pismu, „obdobrujemo in poterjujemo vsa omenjena prepušenja, darovanja in prostovoljna dajanja, ktere so se v pobožnem in pravem duhu zverševale, in to vse s samostanom vred obdobrujemo in poterjujemo opiraje se na našo veljavo in oblast, ki nam gre ko deželnemu knezu po milosti naših predstaršev, kakor tudi v imenu naše ljubljene vnukinje Neže, vojvodine avstrijske, in v imenu nje brata, našega vnuka Otona, svetlega vojvoda v Nemčiji in dvorskega kneza Burgundskega.“

Po takem poterjenju omeni vtemelivno pismo še posebnih pravic, ki so jih vživali samostanski pisarji ali oskerbniki; potem omeni tudi Šentjurske cerkve in njenih prihodkov, kateri so vsi došli v podporo nunam v Velesovskem samostanu, vender s tem pristavkom, da priderži patrijarh sebi in naslednikom svojim pravico in oblast, Šentjurskega župnika postavno vmestiti in mu iz cerkvenih prihodkov njemu spodobno plačo odločiti. Tudi je bilo pripušeno, kakor se bere, v povikšanje vere in množenje pobožnosti, vernim Oglejske škofije, ako kdo njih želi, v tem samostanu pokopovanim biti.

„Da pa vse to na večne čase tako ostane stano vitno, veljavno in nerazrušljivo, smo v tem pismu vse popisali ter s svojim pečatom, s pečatom našega Oglejskega kapiteljna, kakor tudi s pečatom naše zgoraj omenjene vnukinje, vojvodine avstrijske in našega vnuka, zgoraj omenjenega vojvoda obdobrili in poterdili.“

„Kdor koli bi pa morda se prederznil, s silo to ovreči in razdreti, ta naj vé, da si s tem nakoplje jezo ss. apostelnov Petra in Pavla, zamero papežev in našo in z izobčenjem nesrečno večnost.“ — Besede, ktere se znajo prej ko ne liberaluhom silno smešne zdeti, ktere pa so nezmerno resnobne, pomenljive in pretresljive vsim tistim, ki so verni in katerim pravica in povračilo po smerti ni kaka prazna reč! —

To se je zgodilo, sklene večkrat omenjeno pismo vtemelitve Velesovske, v cerkvi sv. Marjete v Velesovem v letu včlovečenja Gospodovega 1238, 10. decembra. Podpisi so naslednji: Konrad, škof Špajerski; Albert, opat Gornjegradski; Henrik, nadduhoven Belaški; Henrik, prošt Blejski; Verijand, župnik Mengeški; Rajner, dekan na Kranjskem; Diktirik, župnik sv. Marije Kraf tonske, dvorni bilježnik; Henrik, kapelan Bertolda mejnega kneza Hoenburškega; Gebhard, Limberški; Bertold, Kerški; Konrad Gal; Gebharda Limberškega brat Vitegon; Verijand, sin Munderjev; Markard Hvalinski; Eberharda in Henrika s Kamenja sinovi in več drugih.

Tri mesce na Jutrovem.

LIX.

(Pogled na „srednje morje.“ — Meniška olika in postrežba. — Pot od Batruna proti Džebajl-om. — „Byblos“ in njegove osode. — „Was werden Sie dort sehen?“ — „Eksamen“ in „premijs.“ — Reka Adonis. — Vpliv keršanske olike in kako tam „Krase“ rodovitne delajo. Delo za naš „Kras.“ — Kratka levitica takim, ki zemljo ropajo — tudi na Kranjskem. — Prihod na Gazir. — Abuna Solimana in P. Rylo.)

O Batrunu ob srednjem morji moram še nekaj omeniti, kar mi je posebno rezne misli obudovalo. Precej pod mestom proti jugu je silovito in obširno pečevje v

podobi nekacega štiriogelnika, ki precej deleč v morje sega. Že o mračnji binkoštni ponedeljek grem ob morji in kobacám tudi po tem skalovji proti nekterim dečakom, kateri so ondi ribe lovili. Sklad na skladu, plast na plasti so strahovite skale in ploše, po veči del vse zobčaste, ostre, izjedene, izlizane in luknjičaste kakor gobe, kakoršne imajo za brisanje. Od kod je to? To je delo iz sto- in stoletij od morja, ki po znanem vednem gibanji v stare skale buta in tudi skale izlizuje in prevotluje ter jih sem ter tje nekakemu omrežju podobne stori. Dolgočasno-veličansko je to redovno šumenje, siloviti prigon in odgon morja, posebno če človek pre-mišlja, koliko časa že ima morje to delo, pa zmiraj enako in v eno mero, kakor n. pr. tako imenovani nepokoj pri uri. Dolgo dolgo smo na tem popotvanji hodili ob morji, pa nisem se naveličal gledati in občudovati te večne gonje, zmiraj mi je bilo veličansko, mikavno, nekako pesniško znamenito, posebno še tudi zato, ker ravno srednje morje je priča tolikih dogodb, toliko sprememb ob svojih bregovih, le samo morje ostane in bregove spira nespremenljivo. Kje je roka, ki valove vodi, kje usta, ki jim velevalo! Koliko mogočnost, koliko častitljivost imajo v sebi besede:

„Spiritus Dei ferebatur super aquas.

Duh Božji se je sprostil nad vodami.“

(1. Mojz. 1, 2.)

Naš pridni hišni gospodar in prenočevalec nam je prav priljudno stregel, tudi dostojne postelje pripravil — vse bolj po evropejski šegi. Kaj tacega bi bilo gotovo tudi liberalcem všeč, samo ko bi si mož pri menihih na gori Karmelu postrežnosti in olike sploh ne bil pridobil! Toda liberalci in kulturaši so že taki: meniška, duhovska postrežba jim je prav draga, samo menihov, duhovnov ti gnjetci terpeti ne morejo.

Odrinili smo od Batruna ob 6 zjutraj binkoštni torek. Imeli smo ta dan priti na Gazir v hribih, kjer je slavna propaganda in vstav oo. jezuitov. Gredé ob morji mem Fadda Usa, Amsit-a in družih vasi, smo vidili po lepih krajih tobak, polno smokovnega drevja, ter prišli proti desetém v znamenito mesto Džebájl greški Byblos, in svetopisemsko Gebal (Kralj. 3, 18; Eceh. 17. 9.).

To mesto, ob morji, je imenitno v stari zgodovini; pozneje je imelo z imenom Gíblah škofovski sedež, dokler niso mesta mušulmani v roke dobili. Po mestu in ob mestu je polno starih podertin in zidovja iz križarskih in poprejšnjih časov. Kdo vé, kolikrat je bilo razsipano! V starem gradu so ostanki feniške zidave. Ko smo se po nemško menili, da gremo stari stolp ogledat, se je z okna zaslišal glas: „Was werden Sie dort sehen (Kaj čete tam viditi)?“ Bil je vojak turške posade, naj berže kak Poljak. Rimljani so ondi častili malika Adonis-a, ki je bil po izviru feniške basni podoba solnca, zakaj rekli so, da nekaj časa je na zgornjem, nekaj pa na spodnjem svetu. Z njim so pozneje še marsiktere prismojene bajke skleпали. Mesto ima 5—600 maroniških katoličanov in blezo zlo toliko mohamedanov, in 4 maroniške cerkve. Duhovnijska cerkev je lepo, veliko ozidje iz križanskih časov, pa vse v slabem in zanemarjenem stanu, — djal je duhoven, da zavolj revšine. Rad verjamem, zakaj mesto je, pa ni bilo skoraj poštene reči dobiti za jed, da bi bilo skor misliti, ljudje živé od zraka. Prav priljuden deček se nam je vsiloval, da nam je skazoval, po grobljah, kjer ni bilo nič viditi, kar je vojak prav rekel. Še danes mi je žal, da mu nisem malo več „bakšiša“ dal, ker gledal me je prav milo, in djal, da je učenec. Rokodelski keršanski čevljar nam je prav vesel pod prodajalskim obokom napravil majhen „eksamen“ s svojima prav majhnima punčkama, ki ste arabsko

brale, kolikor ste premogle, — kaj pa, da je treba bilo tudi „premijo“ dati; kajti tam niso še toliko napredovali, da bi premije otrokom prepovedovali.

Dalje gredé smo opoldne zavili od morja v hrib proti Gaziru, in sicer pri reki Nahar-Ibrahim (Adonis), ki ima tukaj ustje v morje. Tolika ali malo manji je, kakor Ljublanica. Vse tod je ljudstvo viditi maroniško. Prestopili smo velik kamniten most, — prišli v vas La'aibe; pozneje vidili stanovanja v pečino vsekane; ob 1 šli mem vasi Safra'an s čedno cerkvico na hribu. Polje je pridno obdelavano in z mnogoterim drevjem obsajeno. Cerkvice po teh krajih so pogosto nove, lepo iz kamna zložene, z majhnimi stolpiči, pa plane na verhu. Stopnice na verh cerkve so odzunaj ob kraju stene vprék in napošev višej in višej ter v ziđ umaknjene, tako se ni bati, da bi kdo padel; na eni strani pričenshi ob tleh sežejo ob nasprotnem oglu ravno tiste stene že do verha.

Deleč okrog sem čutil oliko iz jezuitske propagande v Gaziru. Že v Damasku sem vidil mladenčev ondi olikanih; tu pa tam na popotvanji so nas mladi domačini po francosko nagovarjali, bolj čedne obleke imeli in bili priljudniše obnaše. V Edenu je tudi gospodinja, odrejena v gazirskem ženskem samostanu, lepo francosko govorila in bila prav modre in olikane obnaše.

(Konec tega oddelka nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Prečast. misijonar Pirc iz Amerike ter iz Krovinga (Crow-Wing) 3. prosenca piše med drugim:

„Preteklo spomlad o velikem mrazu sem si na indijanskem misijonu nakopal hudo vodenico in sem bil za smert zbolel; otél sem se pa vender še srečno s svojimi dobrimi homeopatskimi zdravili. Zdaj pa pred tremi tedni me je bil ob levi strani mertud napadel. Tudi to smertno nevarnost sem že precej potolažil, vender pa nisem še čisto zdrav.

Čast. gospod Buh me je pred dvema tednoma v Belle-Prairie k sebi vzel, kjer imam dobro oskerb in postrežbo.

Rad umerjem, upam pa še ozdraveti.“

Pristavek. Serčno milovanje mora vsacega rojaka obiti, ko take besede bere iz peresa tako posebno spoštovanega misijonarja in našega preslavnega rojaka. Ko sem to pismo pripravljal za Danico, me je zmiraj bolj misel obhajala, da naj bi mi Kranjci prečastitemu gospodu misijonarju poskusili njegove zadnje trenutke, tako rekoč na smertni postelji, po zmožnosti zlajšati, kar se dá. Dobro vem, v kolikem pomanjkanji so misijonarji v unem kraju, kjer so gospodje Pirc, Buh in Tomazin, brez kacij redovnih dohodkov. Kakošno postrežbo tedaj premorejo v teh okolišinah imeti čezosemdesetletni starček, akoravno gospoda gotovo vse storita, kar je le moč?...

Moja misel je ta, ako kateri prijatli in spoštovavci gosp. Pirca v naglici kaj male pomoči pošljejo, bomo skušali kar berž berž v Ameriko poslati, in gospod Pirc bodo v svoji bolezni potolaženi s trojno tolažilno novico iz svoje domovine skoraj ob enem: 1. Katoliška družba jih je izvolila za častnega uda; 2. slovenska Matica jim je v zadnji seji 9. t. m. določila poslati svojih knjig, in 3. prijatli jim pošljejo malo pomoč za ohladilo v njih bolezni. Vr.

Od katoliške družbe. Nekteri zunanji udje pošiljane reči, kakor pogoste naznanila kažejo, po dekanijskih potih dostikrat pozno dobivajo (kar se sicer lahko pripeti), ali včasih celo ne. Nekteri bi radi, da bi se jim toraj reči naravnost pošiljale; taki, ako tudi pošiljavne stroške prevzamejo, kateri bi se za družbo pre-

veliki nabrali, naj predsedniku naznanijo, in pošljalo se jim bode naravnost, ako ravno je to s trudom sklenjeno.

Pojasnilo. Iz „Vaterlanda“ je razvidno, da adresa do sv. Očeta in prošnja do državnega ministerstva se na Dunaju še ne more ravno hitro vrediti in izročiti. Torej na mnogotere prašanja preč. gg. fajmoštrov in duhovnih pastirjev, doklej da je še čas za pošiljanje podpisov, odgovorim: da po vsaki ceni se bodo podpisi 2. sušca od tod odpravili na Dunaj, toraj je še čas za gospode, kateri imajo podpisov še poslati.

O tej priliki naj serčno zahvalo naznanim gospodom, kateri mi z zbiranjem podpisov ali z numeriranjem pól zamudno delo veliko zlajšujejo. Tiste pa, katerim nisem na kak dvom odgovoril, prosim, naj mi prizanesajo, ker nakopičevanje pošiljanih podpisov ni dopustilo, da bi bil vsakemu odpisal, in kjer nisem odgovoril, je bilo molčanje ravno znamenje, da je prav tako, kakor so naredili.

Pri nekterih podpisih se ni spolnovala opomba: „da adresa do sv. Očeta naj se podpisuje od vsih **spodraslih moškega in ženskega spola**, peticija do državnega ministerstva pa le od **spodraslega moškega spola**; toraj nahajajo v „Danici“ manjši število podpisov do ministerstva, kakor pa so jih poslali, ker so se mógli taki zbrisati, ki niso bili na pravem mestu. Póle le s splošnimi naznanili pa se niso mógle vmes vzeti.

V Ljubljani, 13. sveč. 1871.

Vil. gr. Wurmbbrand.

Podpisi a) za adresno do sv. Očeta in **b)** za protest zoper oropanje sv. Očeta do državnega ministerstva. (Dalje.) Cerklje a) 1013 b) 548; Dragatuš 978—330; Krašnja 342—101; Šent-Peter v Ljubljani 1310—330; Leskóvica 120—?; Vranja Peč 85—40; Mekine 139—115; Kamnik 944—371; Unice 360—117; Vodice (nadalje) 240—79 (skupaj 960—438); Motnik 60—58; Kopanj 106—35; Sveta gora 41—40; Prém 350—170; Poljanica 88—37; Dobrépolje 327—204; Osivnica 120—85; Križe pri Terž. 354—163; Teržič 1063—418; Polje 232—?; Križevo pri Kostanjevici 643—255; Podbrezje 218—66; Homec 102—40; Sv. Križ poleg Turna 232—101; Česnjice 240—120; Lozice 50 24. —

Iz 125 duhovnij jih je dozdaj 90.798—39.159. V novič je naznanjeno, da so podpise naravnost na Dunaj poslali: Grad, Ipava, Bela bohinjska. Ako so jih kateri v prvi naglici morebiti le malo za Dunaj zbrali, ni nič zadržka, da se nadaljni zapisniki pošiljajo katoliški družbi. Gotovo je čast vsaki duhovniji, ako je obilno zastopana v svesti in pravični reči. Tudi posamezni, ki so kje po deželi zamudili podpisati se, lahko imena pošljejo katoliški družbi, ki jih bode na póle dala prepisati.

Kako hudo to častitljivo skazovanje katoličanov sovražnike svete vere v oči kolje, to priča njih zelena nevošljivost in črna jeza. Čudo, če se ni kteremu teh kušarjev že žolč razlil!

Pod Korenom, 2. svečana. (Dve žalostni dogodbi.) Kristus pravi (pri sv. Mat. 25, 13): „Čujte; ker ne veste ne dneva ne ure;“ in zopet: „Bodite pripravljeni; ker Sin Božji bo ob uri prišel, ki se ne nadjate.“ (Luk. 12, 40). Modri Sirah (7, 40.) pa kliče: „Spomni se smerti, o človek! pri vsem, kar delaš.“ Ali nepremišljeni človek to vse prerad pozabi; posebno pa še v svet zaljubljena mladost prav malo malo kdaj pomisli, da tudi nji pri nar bolj cvetoči mladosti že smert z oestro koso za petami sledi, ji nit življenja prekosi, in življenja nar lepši nade prestriže. Tako se je tudi v naši vasi dogodilo pred malo mesci dvema mladenčema v nar lepših letih, česar se tudi nista nadjala.

Pervi je bil Andrej R., gostaški sin, star še le 26 lét, pa zlo pijanosti vdan, posebno žganju, ki se je tudi proti svojim starišem zlo poredno obnašal, in jim mnogo

grenkih ur napravljaj. Neki dan mesca kimovca lanskega leta, od kmeta Berceta na delo najét, že precej pijan (in ko je bil še popred zlo strahoval svojo teto, pri kateri je stanoval s svojimi stariši), s koso na rami gre čez vas okoli devete ure dopoldan v bližnje jezero reke Save, ob kraju bolj na plitvem v vodo mervo kosit. Okoli enajste ure gre za njim tudi kmet Berce, in ko na omenjeni kraj pride in ne najde fanta pri košnji, si misli, je pa le šel ga pit, ker bil je že precej od kraja nekoliko v vodo pokosil. Podá se tudi on v vodo delat in kosi od kraja naprej po vodi. Ko prekosi do kraja, kjer je fant prenehal, zadene z nogama na nekaj životnega in si misli, kaj bi moglo to biti? Stegne se z obema rokama v vodo pošlatat, in najde prestrašen Andreja. Izleče ga na suho..., toda bilo je po njem! Siromak si ni trohice mislil, ko je s koso na rami čez vas korakal, da gre tudi že smert s svojo oestro koso mu za petami. Enako kot on travo, je tudi smert njemu nit življenja odrezala, in v trenutku dušo postavila pred pravičnega sodnika. Zares groza! Bog bodi njegovi duši milostljiv.

Drugi je kmečki fant Andrej M., še le 23 lét star, priden, pošten, priljuden in pohleven, da malo taci, se napravi 27. prosenca letošnjega leta z lopato in kerpljimi v rokah z domačim ovčjim pesom, še opominjan od starejšega brata, da naj se ne podaja zavoljo preobilnega snega v nevarnost. Podá se okoli desete ure pred poldan v senošet „Konte“, ondi s snegom nakopičene hlevne strehe ogrebat in pot pregazit za vožnjo sena. (Očeta pa ravno doma ni bilo, ki so bolj v ti reči skušeni in bi ga po nobeni ceni ne bili pustili; mati pa že od leta 1859 v hladni zemlji počivajo.) „Ko koraka prek železnice, ga še ondi pri snegu delavni domači ogovoré: „se pa nič ne bojiš plazov?“ pa odgovori jim koražno: „jest nič,“ in tako navkreber, z lopato na rami gre in pes za njim proti prvemu hlevu. Starejši brat, opoldne pri vratih skedna domačega hleva stoječ, od kodar se ravno nasproti v senošet vidi, ga zagleda še na strehi spodnjega hleva. Večeri se, pa ni ne fanta ne pesa domu. Brat si misli, da se pri stražniku (vahtarju) ob železnici mudi, ki je ravno spodej pri potu, in sta si v rodu. Gre tedaj hitro tje gledat; ali kako se ustraši, ko ga tam ne najde! Teče domú, privzame še dva sosedu in odrinejo z lopatami in svetilnico v senošet. Ko do prvega hleva pridejo in gredó naprej po sledu pod hrib proti drugemu hlevu, najdejo sled s plazom zasuto. Precej so prepričani, da ga je plaz zasul; in hitro teče eden v vas od hiše do hiše, in kmalo je bilo mož in fantov po koncu, ki hite z lopatami in svetilnicami unim v pomoč, ter odmetavajo sneg 2 sežnja visoko — pa še le ob treh čez polnoč zadene eden mladenčev na psa, ki je navzdol obrnjen na vsih štirih na trebuhu ležal in sprednje tace navskriž deržal — še živ, pa ves klavern. Potegnejo ga iz snega — in ravno zraven njega zadenejo tudi na mladenča, ki je ležal na stran sključen, z eno roko na persih, z drugo pa od sebe in še lopato v nji deržeč... Toda bil je že mertev in ves višnjev na persih, in polne usta snega. Zadenejo ga na deske in prinesó do pota, potem ga pripeljejo na sanéh domú. Oče so neutolažljivo jokali ga ugledavši, še posebno, ko je bil vbogljiv in pohleven fant, in jih nikoli ni žalil, temuč jim je v veselje bil. Tudi pri pogrebu je na očetov jok vse jokalo na pokopališu. Bog daj njegovi duši sveti raj.

Dobri mladenec si tudi ni še mislil, da v nar bolj cvetečih letih mu je že smert za petami. Oh, ko bi mogóče bilo razmišljeni mladini globoko v serce vcepiti zdravi nauk, kakor ga je moder učenik ponavljal svojemu učencu: „Stopi večkrat v duhu v svoj grob, da si oči odverneš od sveta in njegove nečimernosti in se

varuješ Boga žaliti. Kdor svoje dni globoko v grob stopa, se bo po smerti visoko v nebesa povzdignil.“ Silbert Hausb.)

Korenec.

Lavantinska školiya ima po novem duhovskem imeniku 220 duhovnij (fará in lokalij), 196 kaplanij, 6 beneficij, 398 duhovnih pastirjev, 29 medsvetnih in 26 redovnih duhovnov v drugih službah, 55 duhovnov v pokoj, ter vsega duhovstva število 508, 630 cerkev in podružnic, in prebivalstva 436.915 duš. —

Po kanoniški starosti (to je, odkar so mašniki postali) je 8 zlatomašnikov, namreč preč. gg.: Jan. Kerpan, Peter Dajnko, Jan. Kurnik, Fr. Zaverški, Andr. Filež, Jan. Godina, Jož. Polič, Jož. Lakner. Naj stareji tedaj g. Jan. Kerpan v Ptuj, duhovni svetnik, bivši gimnaz. prefekt v Mariboru, rojen v Merni pri Gorici 9. grud. 1787, mašnik posvečen 5. sveč. 1810. Naj mlajši pa je č. o. Rufin Hauer, frančiškan in bogoslovec 4. leta v Mariboru, posvečen 17. kim. 1870.

V škofiji so naslednji redovi: Oo. Minoriti v Ptujem (gvard. in fajm. preč. o. Dragotin Čučko); — oo. Frančiškani v Nazaretu (gvard. in kurat preč. o. Albert Pintar); — oo. Frančiškani v Brežicah (gvard. preč. o. Gilbert Gravel); — oo. Frančiškani v Mariboru pri M. D. (sup. in fajm. preč. o. Brunon Jesih); — oo. Frančiškani v Slovenskih goricah (sup. in fajm. preč. o. Evstahij Puntner); — oo. Kapucini v Celji (gvard. visokočast. o. Sigismund Bohinec, duh. svetnik lav. škof., defintor in „Custos Romanus“); Lazaristi v Celji pri sv. Jožefu, od l. 1852 (sup. preč. gosp. Jak. Horvat). Ženski redovi: Hčere keršanske ljubezni sv. Vinc. Pavlana v Mariboru, od l. 1843 strežejo bolnikom v bolnišnici (prednica č. S. Sebastijana Meško); Šolske sestre 3. reda sv. Frančiška v Mariboru, od l. 1864, s štiri-razredno deklško in ob enem delavno šolo in z ubožnico katoliške gospejske družbe (prednica č. M. Marjeta Puhar); — Šolske sestre pri sv. Petru pri Mariboru, nedavno vstanovljene, z deklško šolo (prednica S. Romana Maršal).

Knezoškofijsko duhovsko semenišče ima to leto 56 bogoslovcev (sem. vodja v bogoslovnici p. n. gosp. Ign. Orožen).

Mladenško semenišče (Maximilianum-Victorinum) v Celji ima 48 mladenčev od 2. do 8. razreda (vodja malega sem. č. g. Jan. Kušic, veroznanski učitelj na gimn.)

Z Gorenskega na sv. Školastike dan piše duhoven: Koderkoli sem še hodil, ali tudi sam služil, povsod sem našel, da ima kmet naj večji zaupanje k svojemu duhovnemu pastirju. To zaupanje ga v vsih važnih rečeh k njemu pelje ter ga rad za svet popraša. Duhoven, kterega samega velikrati okolišine v pravniško zadrego vpletejo, si zraven izurjenosti v duhovnih vedah prizadeva toraj tudi za take zadeve vednosti po eni ali drugi poti preskerbeti. Po izdavanji „Slov. Pravnika“ pa se tudi duhovnom ravno naj lepši priložnost daje temelitih pravniških vednosti si prisvojevati, da se morejo tudi v tem oziru izobraževati ter svojim vernikom dobrih svetov dajati, marsiktere pričkarije v kalu zadušiti, ter kmeta pred telesno in dušno škodo zavarovati, kajti pravde navadno dosti denarja in časa vzamejo, v sereh pravdovcev pa jezo in sovraštvo kuhajo, katero se včas do več rodov dalje kisa in dela silovito škodo tudi v duhovnem oziru.

To premišljeva se si ne morem kaj, da ne bi vis. č. duhovščini prav serčno priporočal, hitro si naročiti izverstnega „Slov. Pravnika“, kterega naj izvedeneje moči podpirajo.

Iz Ambrusa a, 10. sveč. Pred kratkim so mi naš čast. gosp. župnik zročili „Himno Piju IX“, prejeta od katol. družbe. Ko mi glasovir melodijo ali kompozicijo pové, mi zaveje duh nekako višje nad izverstnimi dru-

gimi melodijami. Berž se spominjam na „ogelni kamen“ (skalo), kterega je Jezus svoji cerkvi postavil, rekoč: „Peter, ti si skala!“ O! ko bi sedanji liberaluhi in vodji krive vere saj toliko se v svojih temnicah zavabili, da bi to večno resnico zapopadli in si mislili: Res, da smo peklenščiki, in le hudo hočemo; vender pa bi lahko sprevidili, da je naše prizadetje mlatenje po prazni slami, po besedah Jezusovih: „In peklenške vrata (vse peklenške moči) je ne bodo zmagale, namreč cerkve, zidane na to skalo. — Po mojih mislih se kaj lepo strinja zedinjeno petje omenjene „himne“ po širokem katoliškem svetu pri slovesnostih, zlasti o sedanjem veku terpečega sv. Očeta Pija IX in zoper napihnjeno liberalstvo. — Himna je zraven prvega glasú še za orglje, glasovir ali fisharmoniko čveteroglasno komponirana v prav melodičnem duhu, kterega vzrokujeta posebnost 3. in 4. glas. Kaj lepo se podaja še konečni vedno ponavljajoči tekst: „Blagor Piju bod' Očetu itd. —

Pri Klerr-u v Ljubljani. (Cena 5 kr.) Kdor je še nima, naj si jo omisli; ne bode mu žal.

Ivan Lobè, pevec.

V Rim, v Rim! Veliko poslanstvo ali deputacija katoličanov gre med 22. svečanom in 8. sušcem v Rim, katoličanov pa iz vsakterega stanú in iz vsih avstrijskih dežel (zunaj Ogerskega, ki boče naj berže svoje lastne poslanstvo tje odpravilo).

Zakaj to? To veliko, to imenitno poslanstvo hoče sv. Očetu Papežu Piju IX spodobno počesenje skazati, in razodeti stud zavoljo napada, ki se je zgodil na sv. mesto keršanstva in je namestnika Kristusovega jetnika storil. — Moliti hoče na grobu ss. Petra in Pavla za rešenje namestnika Kristusovega.

Vravnovavci tega poslanstva so se obernili do preč. predsednika katoliške družbe in prosili, naj si prizadeva, da se temu poslanstvu tudi iz Kranjskega pridruži katoličanov, kar je moč, in sicer ne le duhovnov, temuč posebnost še neduhovnov vsakterega stanú. Upajo pa iz Kranjskega toliko bolj mnogo deležnikov, ker je naša dežela dobro znana, kako se vstric Tirolskega serčno in goreče poganja za katoliško reč.

Vravnano je takó, da bode poslanstvo precej imelo zaslišanje pri sv. Očetu, kakor v Rim pride. Tisti tedaj, ki nimajo časa se delj muditi v Rimu, se toraj zamorejo precej domú verniti in je v 5—6 dnéh vse opravljeno.

Tudi stroški niso ravno tako posebni. Gg. kaplan Šranec in bukvar Ničman sta bila pred 2 letoma o zlati maši sv. Očeta v Rimu, in to popotvanje z ondotnim bivanjem vred je stalo vsacega nekaj čez 100 gl.

Kdor želi tedaj s to deputacijo se skleniti in z njo v Rim ter pred sv. Očeta iti, naj to naznani gospod predsedniku katoliške družbe, in od tod bo zvedil, kaj je nadalje storiti.

Gotovo je, da tako lahkega in pripravnega, pa tudi prijetnega popotvanja ni kmali, kakor bo v taki družbi.

Premisliti je pa tukaj 1. še sploh to-le: Poslanstvo sploh vsako, toraj tudi to ima ta namen, da s svojo tehtnostjo moč razodeva in pripomore k dosegi namena, ki ga ima; to pa se le zgodi, ako je poslanstvo res tako, da spoštovanje obuduje, da je veličansko, in to se pospeši, ako se jih veliko vdeležuje.

Premisliti je 2. še posebej:

Res je, da znamenitosti, umetnosti itd. v Rimu bode moč viditi tudi pozneje, zaupljivo tudi papeža. Drugo prašanje pa je: doklej bomo mi sedanji katoličani imeli priložnost viditi sedanjega papeža, viditi sv. Očeta Pija IX, viditi enega naj častitljivših, naj večih papežev, viditi tolikega vojšaka za sv. Cerkev, kakoršnih stoletja niso imele? Tega namestnika Kristusovega v obličje viditi, mu v njegovem jetništvu milovanje razodeti, od njega sv. blagoslov prejeti, to je res vredno

nekoliko truda, kdor ne bo te prilike porabil, je pranje, če bode katerikrat več mogel svoje želje spolniti, in utegnilo bi mu pozneje žal biti.

Kaj se godi v Rimu? (Dalje.) Dve reči se godite v Rimu, ali prav za prav zastran Rima v Firenci, in zavoljo tih dveh reči se svet obrača z očmi na Talijansko.

Perva dogodba je ta, da se poslanci v talijanskem državnem zboru dan za dnevom pomenkvajo zastran papeževih zagotovil (garancij), to je, zastran tega, kaj da hočejo sv. Očetu zagotoviti in dopustiti, da bi toliko sv. Očeta, kolikor ves katoliški svet vmirili. Da le nekoliko pogledamo, kako prazen je ta njih trud, in da iz tega nikakor nič ne bo, vmuznimo se za kratko časa v zborni sobani, in poslušajmo malo, kaj in kako modrujejo ti poslanci roparskega kraljestva, ti zavihani kovači novih postav.

V seji 24. jan. poslanec Morelli naravnost terdi, da je katoliška vera vničila pravo omikanost, in da je katoličanstvo hudobna naprava („scelerata istituzione“).

Dalje terdi ravno ta Morelli, da je „il Papato morto“, da je s papeževo duhovno močjo in oblastjo konec za vselej! K zadnjemu pravi, da cerkev naj neha, in da namesto nje je treba ustanoviti šolo, kakor vodnico narodov! Poslanec Minghetti, mož, ki plaš obrača zmerom po vetru, kakor so mu očitali poslanci, pravi, da ima vero, toda tisto, ki daje serčnost (serčnost sv. Očeta ob njih dežele pripraviti), vero, iz ktere se izhaja čednost težkih darov (da naj se namreč papeževa oblast daruje narodnosti talijanski), vero, ki sklepa vodila večnega Boga z vodili domačije itd.

V seji 25. jan. se repenči poslanec Coppino zoper zagotovila (garancije), bodi si ktere koli. On terdi, da je treba popred skrbeti, da cerkvena oblast ne bode nikdar škodljiva državnim oblastim; da on ne spoznava na Talijanskem nobene naj višje oblasti, kakor le kraljevo, ki si jo je ljudstvo zvolilo.

Poslanec Civinini se upira postavi, ki obeta sv. Očetu zagotovila, in noče, da bi sv. Oče imeli še ime in čast kralja v Rimu; terdi, da ne gre, da bi dve kraljevi osebi ob enem v Rimu bile, namreč talijanski (ropar-)kralj in sv. Oče pravi kralj, da treba je popolnoma uničiti papeževo moč, imenuje sv. Očeta Talijanom sovražnega kneza.

V seji 26. jan. se poslancu Panattoni-ju zdi, da obljube, ki se dajejo sv. Očetu, so še premajhne, toda je tih misel, da sv. Oče, starček, kakoršni so, se bodo že udali, se pogodili s talijansko državo in se v to vdali, da oni niso nič več kralj. Poslanec Boncompagni pravi, njemu se zdi, da sv. Očetu ne gre tudi ne ena sama ped pozemeljskega kraljestva ne.

(Dalje nasl.)

Iz Adrianopelna. Jaslice v cerkvi katoliškega misijona so se letos posebno odlikovale, kakor vé iz pisem preč. prednik o. Tom. Berzeska, ki je zdaj na Dunaju. K pričetku omenjenih jaslic je sama od sebe prišla vojaška banda ondotnega keršanskega polka. To je gotovo dobro znamenje za misijon. O. superior in Br. Frančišk Cerar, kakor je znano, išeta po Avstriji pomoči za obstanek misijona, ker se je na Francoskem zavoljo vojske podpora usušila. —

Iz Belle-Prairie v Ameriki, 11. pros. 1871. — Čudno se ti bo zdelo, da ti tako dolgo nič ne pišem; pa opravila, ki sem jih dobil pridši nazaj v misijone so me zadrževala, da nisem časa imel misliti na pisanje. Obiskoval sem namreč svoje misijonske kraje. Le nekoliko bolj mične zadeve naj naznamim.

V Long-Prairie misijon lepo napredva. Pred tremi leti še ni bilo nobene katoliške družine tam; kar nekega dne pride Nemec me vprašat, če bi hotel misijon tam delati, ako bi se on vselil in še druge katoliške družine,

povabil se naseliti. Obljubil sem mu bil, da jih hočem obiskovati, kolikor bodo mi čas in okolišine dopustile. Naselilo se jih je do letos okoli 60 katoliških družin. V jeseni, ko nazaj pridem iz Evrope, grem precej te družine v Long-Prairie obiskat. Pa dozdej sem maševal vedno le v hiši tistega Nemca, ki se je bil na prvo naselil. Hišica pa, ako ravno precej prostorna, je bila vender premajhna za tolikanj ljudi, in ker ni bila kaj terdno narejena, se je jela majati in bi bila nam kmalo med Božjo službo na glave padla. Torej sem z gorečo besedo ljudi vnmel, da naj mi pomagajo cerkvico postaviti, in ako ravno majhno in leseno, pa bo vender bolj primerna kakor kmetovska hišica. Lesa so bili nekaj navozili čez leto, kakor sem jim bil še popred naročil; potem nekoliko načertam obris ali plan, po kterem naj se cerkvica naredi in vrvnā; in res, to je tolikanj pomagalo, da ko mesec potem v Long-Prairijo pridem, sem to leseno cerkvico blagoslovil, in daritev svete maše v čast nebeškemu Očetu v nji daroval.

In ko naprej grem v druge misijone, slišim praviti od cerkvice, ki so jo ljudje sami naredili iz svoje lastne gorečnosti, iz namena namreč, kadar bi kak duhoven po Božji previdnosti tje prišel, da bi dobil kraj za maševanje. In ta kraj se imenuje „Reno.“

Čudovito res Božja previdnost človeške serca vlada in vnema. Tedaj sem tam Matere Božje čistega Spočetja praznik maševal. Bilo jih je pri maši kakih 15 družin, veči delj Čehi, par nemških in ena irska deržina. Ko sem se z njimi poslovil, so se priporočevali, da naj jih še obišem. Potem obišem še veliki misijon v Miller-ville-u, kjer so ga bili gospod Pirc pričeli. Tam je do 80 katoliških družin, večidel Nemcev; pa nimajo duhovna. —

Nazaj gredé obišem več majhnih misijonov, potem pridem k Kranjcem na Tivo-Riverji (Dve-reki) in mašujem v hiši pri Kristanu na prvo. Tudi smo se pomenkovali, da bi nekoliko sveta kupili in se lesena cerkvica naredila. Ti Kranjci sicer imajo do bližnjih nemških misijonov le nekoliko ur hodā, vender jim je težavno zavolj nemškega jezika, torej bomo skusili z Božjo pomočjo med njimi misijon ustanoviti, da bodo saj nekoliko kratki med letom med sabo Božjo službo imeli in kranjsko pridigo slišali. Še je kraj dan hodā od tega proti jutru, kjer je drugi kranjski štacijon, ki ga obišem večkrat v letu, kakor čas dopusti. Imenuje se: „Pri sv. Štefanu v gojzdu.“ Tukaj smo ravno pretečeni mesec nekaj sveta kupili, da bi cerkvico postavili; in res, tukajšni Kranjci so že začeli z veseljem les tesati in voziti za Božjo hišico. Menim, če nam po sreči gre, da bomo še letos to novo cerkvico blagoslovili. Tukaj v Belli Prairiji smo pa začeli pripravljati, da bi dobili nune (ali „Sestre“, kakor jih tukaj imenujemo), ter bi otroke podučevale kolikor moč tudi indijanske, in jih zrejevale v keršanski veri. Vidiš, preljubi, da nam je treba pridno delati, dokler nam Bog zdravje dá. Tudi g. Naceta Tomazina so mi mil. škof pustili, da si deliva misijonske opravila, ker razun imenovanih misijonov nam tudi indijanski misijoni dajejo veliko opraviti.

Gospod Pirc so pretekli teden bili zelo zboleli, in so mi pisali, da naj hitro pridem, težko če ne, zadnje svete zakramente jim podelit. Šel sem torej berž ko je bilo moč jih obiskat v Krow-Wing; in ko se jim je nekoliko zboljšalo, sem jih tukaj doli v Belle-Prairijo pripeljal v svojo hišico, in hvala Bogu, zdaj se nekoliko bolje počutijo.

Jož. Buh.

Drobci.

Gospodarske šole na Češkem. Na Češkem imajo po več krajih gospodarske šole, ktere podpira deželni

odbor iz deželnega zaklada. Lanskega leta je imela n. pr. višji gospodarska šola v Libverdi učencev 101, dobila iz dež. zaklada 10.000 gl., stala pa je 22.000 gl.; šola v Taboru z 49 učenci dobila pomočka 12.000 gl.; kmetijska šola v Libverdi s 24 učenci dobila 3150 gl. iz dež. zaloge; v Hrudimu s 50 učenci 4000 gld., v Hrokoluskah s 33 učenci 2000 gld.; v Kadani z 32 učenci 3100 gld.

To naznanuje češki list „Hospodár“ (v Pragi, po enkrat na teden, vrednik Jož. S. Vilímek, cena 1 gl. 10 kr. na kvatro.)

Razgled po svetu.

Ursulinarice v mestu Blois-u („Bloá“) na Francoskem so o pruskem napadu pisale svojim duhovnim sestram v Berlin, naj izprosijo pri pruskem kralju, da se njih samostanu prizanesejo vojskine butare. Prednica se oberne naravnost do kraljice Avguste. Bil je samostan v Blois-u dobil povelje sprejeti 50 vojakov s konji. Ko so bili pa konjki pred samostanskimi vrati, se jim je skazalo kraljevo pismo, katero je velévalo, da bodi samostanska občina izločena od vsake vojniške naklade. Bilo je pismo kralja Viljema. — Misliti se dá iz tega sicer lepega djanja, koliko so terpeli in terpé pa drugi samostani.

V čem sta si enaka odpadni Hiacint in ljublj. Tagblatt? V tem, da oba hočeta katičana ostati, akoravno oba tajita resnice katoliške vere, Cerkev in njenega poglavarja skrunita. Zato Tagblatt rad pripoveduje P. Hiacintovo rogoviljenje zoper Cerkev.

Tagbl. je spisal dolg artikel „o narodnem maliku,“ in njegov sklep, če ga prav razumevamo, je tarnanje, zakaj da „veliki narodni malik“ še do časa ni pojedel „manjših narodnih malikov.“ — Zdaj pa svetuje narodnega malika s prestola trešiti in deržavo razglasiti „edinega kulturnega malika“ — „als das einzige civilisatorische Bindemittel.“ Naj berže pa bode deržava le potlej srečna, ako ostane vera kakor olikovalno sredstvo in jo deržava za tako spoznava, sama pa pri svoji nalogi ostane.

Iz Ljubljane. Matične bukve. Na več prašanj odgovorimo, da „Matičine bukve“ se dobivajo pri Hohnu na star. tergu; po dogovoru v zadnji seji pa jih bode odbor ljubljanskim udom tudi na dom pošiljal, ker jih sami ne jemljejo. —

Iz Semiča, 12. febr. 7. t. m. zjutraj ob 6 je v Gospodu zaspal bogoslovec g. M. Pašič. — Ranjki se je trudil dolgo časa, obiskaval gimnazijo v Novomestu, kjer si je služil s težavnim podučevanjem potrebnega živeža. Po prestani zrelotni skušnji prosi v ljubljansko bogoslovje, kamor je bil tudi sprejet. Posvetil se je bil celoma vedi in naukom, ali kmalo je moral zapustiti šole; podál se je na deželo k strinji v Treben, potem v svoj rojstni kraj na Streklovec, kjer si je sozidal primerno stanovanje, v katerem je bival v družbi žalujočih starišev. Proti jeseni se je vselej nekoliko popravil ter vedno pričakoval, da bode dovolj terden poprijeti se v novo šole. Ali zadnje leta je bil tako oslabele, da skoraj ni mogel izpod strehe več. Bolehal je nad šest let za pljučnico. Bil je mil, blag in pobožen, čislán od duhovnov in svetnih. Sploh spoštoval ga je vsakdo, kdor ga je poznal. Bodi živo priporočen vsem prijateljem, sošolcem in znancem v molitev.

V Gorici so bili 11. t. m. marljivi dijaki napravili lepo besedo Bal. Vodniku ter so mnogi pri tem skazali krasne svoje zmožnosti.

Za politiko prostora zmanjkuje, pa tudi prav posebnega ni.

Duhovske spremembe.

V terzaški škofii. Č. g. Peter Urseolo, markez pl. Gravisi, duh. pom. na Otoku (Isola), je dobil sokanoniško prebendo „Zarotti-evo“ pri sostolnem kapitelnu v Kopru. — Č. g. Jož. Budin, duh. pom. pri Marii Devici (pri jezuitovski cerkvi) v Terstu, bode ob enem začasni kurat v jetnišnici c. kr. kervave sodnije. — Č. g. Al. Vaskon, v pokoju v Kopru, ostane tako za nadaljnih šest mesecev. — V semenišče (1. l. v Gorici) je sprejet gosp. Jak. Sila iz Povira. — Duhovske poskušnje bodo od 28. t. m. dalje v škofijski pisarnici. — Razpisane so do 10. sušca duhovnja: V Bazovici, v Klani, v Grizinjani, v Novakah, v Boljuncu.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Neka dobra roka 10 tol. po 2 gl. star. den. — A. A. duhoven in verniki pri sv. Jerneji v Begnjah nad Cerknico 12 gl. a. v. s pristavkom: „Vsi sveti apostoli, prosite za svojo Cerkev in za naslednika sv. Petra!“ — Duhoven ljublj. šk. 1 gl. ter prosi sv. blagoslova. — Devica iz Ternovega 40 kr., prosi sv. blagoslova za dušo in za telo sebi in domačim. — Z Zaspega 10 gl. 50 kr., rekoč: „Surge Domine! et dispersigentur inimici.“ U. J. tol. za 2 gl. st. den. — 1. Iz spoštovanja do sv. Očeta in do svoje matere sv. katol. Cerkvo smo se na adresu podpisali, poklanjamo majhen dar (15 gl.), in kličemo iz dnú serca: „Bog reši našega Očeta Pija iz velikih stisk in otmi našo mater, sv. kat. Cerkev, iz hudega viharja!“ — Prebivavci Fužinske vasi in družina Fužinskega grada (Poljske fare). — 2. Ko dan na dan papir delamo, prekladamo in ravnamo, želimo, da bi se rabil v brambo cerkveno in ne v njeno preganjanje: nekaj deklic iz Bevske papirnice 1 gld. 60 kr. — 3. Nekaj deklic iz Bevč 80 kr. Sv. Oče! sprositi mi resnično spreobrnjenje, 1 sr. dvajs. Sv. Oče! sprositi mi pravo stanovitnost, 1 šmarno petico. — 4. Družina neke hiše Poljske fare iz ljubezni do sv. Očeta 1 gl. 60 kr. J. G. cerkovnik v Polji 1 gl. — Sancte Pater! Christus pro Te rogavit, ut non deficiat fides Tua; rogo Tu pro nobis, ut non deficiat fides nostra! Sacerdos quidam 5 gld. — Gospod, usmili se narodov! 20 kr. — Dobrotna roka 3 gl. — Iz Mirne duh. pastirji in farmani darujejo sv. Očetu 21 gl. s prošnjo za sv. blagoslov. — Iz Selc 9 gl. v pap. in 1 gl. 12 kr. sr. Nabrano o priložnosti, ko so se brale ss. maše za sv. Očeta. — A. S. 1 gl., prosi sv. blagoslova zase, za mater in brate. — Bolehen duhoven 2 gl. sr., ter „prosi blagoslova od nezmotljivega sv. Očeta. — 1 gl. sr., prosi blag. za-se in za svoje. — Mati 1 gl. sr.: „Sv. Oče, blagoslovite mene in moje otroke!“ — Neim. po kan. pr. g. U. 1 gl. — Iz Ljubljane M. 3 tol., t. j. 5 gl. sr. — Iz Logatca: M. M. 2 gl. sr., A. L. 1 gl. sr., A. M. 1 gl. v pap. — Iz Št. Vida nad Ljubljano: M. 1 gl. 20 kr., M. 1 gl., U. 1 gl.; vsi prosijo blagoslova za srečno zadnjo uro. — Iz Planine. Vsi prosimo blagoslova od sv. Očeta in jim želimo, da bi bili skoraj rešeni iz rok sovražnikov, ter jim pošljemo 16 gl. v pap., in 1 gl. 85 kr. v sr. — S Trate 12 gl. Iz Šent Vida 11 gl. 23 kr. Fr. Gerdin 1 gold. —

Za misijon oo. Trapistov v Banjaloki. Za katoliško olikovanje svojih bratov v Bosni s Kranjske gore 32 gl. — M. Kos iz Zaloga fare cerkljanske 1 gl. Tomsič iz Zaloga 1 gl.

Za misijon v Adrijanopolnu. Fara Vače 21 gl. — V. J. 50 kr. — Iz Logatca 12 gl. 60 kr.

Za pogorelce v Klečah. S Černega verha pri P. g. 2 gl.